Let Me Hack It -kurssilla tarvittavat ohjelmat ja välineet

Tarvitset kurssilla tietokoneen jolla on:

- Windows, Mac OS X tai Linux -käyttöjärjestelmä.
- Vähintään yksi kurssin ohjelmointiympäristöistä (Processing processing.org, Sonic Pi sonic-pi.net, Arduino arduino.cc) Halutessasi voit asentaa vaikka kaikki kolme ohjelmaa tietokoneelle!
- Ks. asennusohjeet seuraavalla sivulla

Huom.

- Jos käytät koulun tietokonetta, varmista ajoissa, että saat asennettua sille tarvittavat ohjelmat ja ole tarvittaessa yhteydessä koulusi tietohallintoon. Voit toimittaa tämän asennusohjeen suoraan IT-tukeen.
- Jos käytössäsi on Chromebook tai et voi asentaa mitään ohjelmia:
 - Kuvataide ja ohjelmointi -polku: voit tehdä joitakin harjoituksia selaimessa,
 OpenProcessing-palvelussa (www.openprocessing.org/). Selainympäristössä on rajoitteensa, mutta sillä pääsee hyvin alkuun.
 - Musiikki ja ohjelmointi -polku: Sonic Pi:stä ei valitettavasti ole olemassa
 Chromebookeilla/selaimessa toimivaa versiota. Voit kokeilla käyttää tietokoneella
 portable-versiota, jota ei asenneta, vaan käynnistetään esim. muistitikulta.
 - Elektroniikka ja ohjelmointi -polku: Chromebookeissa voi käyttää Arduino Create
 -appia, joka on maksullinen. Selaimessa toimiva ohjelmointiympäristö
 (create.arduino.cc/) kannattaa testata selaimeen täytyy kuitenkin asentaa lisäosa.
- Elektroniikan ja ohjelmoinnin polulla tarvitset myös Arduino-mikrokontrollerin ja sille sopivia komponentteja. Lista komponenteista kappaleessa *Elektroniikka ja ohjelmointi*

Kysyttävää? Ota yhteyttä Let Me Hack It -kouluttajiin!

Kuvataide ja ohjelmointi: Mikko Eloholma, <u>mikko@mehackit.org</u> Musiikki ja ohjelmointi: Antti Suomalainen, <u>antti@mehackit.org</u> Elektroniikka ja ohjelmointi: Sanna Reponen, <u>sanna@mehackit.og</u>

Kuvataide ja ohjelmointi

Kuvataidetta ohjelmoidaan Processing-ohjelmalla, joka on taiteilijoiden ja visuaalisten suunnittelijoiden laajalti käyttämä työkalu. Lataa Processing IDE (Integrated Development Environment) osoitteesta:

https://processing.org/download/.

Käynnistä lataus valitsemalla omalle käyttöjärjestelmällesi sopiva versio. Jos et tiedä, onko käytössäsi 32- vai 64-bittinen Windows, voit tarkistaa sen tietokoneesi järjestelmäasetuksista: <u>https://www.lifewire.com/am-i-running-a-32-bit-or-64-bit-version-of-windows-2624475</u>

Windowsilla lataamasi paketti on zip-tiedosto. Tuplaklikkaa sitä ja raahaa sisällä oleva kansio kovalevyllesi (esimerkiksi Program Files -kansioon tai Työpöydälle). Klikkaa sitten alla olevassa kuvassa näkyvää mustaa Processing-kuvaketta käynnistääksesi ohjelman.

on 🔻 🛛 Jaa seuraavan kanssa: 👻	Tallenna levylle Uusi kansio		
Nimi	Muokkauspäiväm	Тууррі	Koko
鷆 core	19.5.2015 18:57	Tiedostokansio	
\mu java	30.9.2015 15:00	Tiedostokansio	
퉬 launch4j	19.5.2015 18:57	Tiedostokansio	
🔰 lib	30.9.2015 15:00	Tiedostokansio	
퉬 modes	19.5.2015 18:57	Tiedostokansio	
퉬 tools	19.5.2015 18:57	Tiedostokansio	
() processing	30.9.2015 15:00	Sovellus	612 kt
processing-java	30.9.2015 15:00	Sovellus	29 kt
revisions	30.9.2015 15:00	Tekstitiedosto	291 kt

Mac: Lataamasi paketti on myös zip-tiedosto. Tuplaklikkaa sitä ja raahaa Processing-ikoni Applications-kansioon. Jos et pysty siirtämään ikonia Applications-kansioon, voit raahata ikonin esimerkiksi työpöydälle. Tuplaklikkaa sitten Processing-ikonia ja käynnistä ohjelma.

Linuxille asennusohjeet löydät täältä: https://processing.org/tutorials/gettingstarted/

Ohjelman testaaminen

Processing avaa käynnistyessään tyhjän luonnoksen (sketch). Koodi kirjoitetaan valkoiseen tekstikenttään ja suoritetaan vasemman yläkulman Run-napista. Ruudun yläreunasta löytyvät valikot ja ruudun alareunasta löytyy konsoli, josta on luettavissa muun muassa virheilmoitukset.

Kokeile ohjelmaa kirjoittamalla valkoiseen pääikkunaan komento "ellipse(50, 50, 20, 20);" ja painamalla Run-nappia vasemmasta yläkulmasta. Processsingin pitäisi avata pieni uusi ikkuna, johon ilmestyy valkoinen ympyrä. Sulje ikkuna ja suorita ohjelma muutama kerta peräkkäin varmistaaksesi, että Processingilla on tarvittavat oikeudet ohjelman suorittamiseen eikä se kaadu.

Processing-ohjelmointia internet-selaimessa?

Jos et saa millään asennettua Processingia tietokoneellesi, voit luoda ja kokeilla ohjelmiasi tällä kurssilla myös internet-selaimessasi. Tämä tapahtuu Open Processing -palvelussa osoitteessa <u>https://www.openprocessing.org/sketch/create</u>.

Open Processing on omien Processing-töiden tallentamiseen ja jakamiseen tarkoitettu alusta, mutta sitä voi käyttää myös koodin kokeilemiseen. Open Processingissa on omat rajoitteensa esimerkiksi kuvien lisäämisen ja muokkaamisen suhteen, minkä vuoksi pidemmälle kehitellyt ohjelmat kannattaa kirjoittaa ja testata varsinaisessa Processing IDE:ssä. Selainympäristö riittää kuitenkin tämän kurssin tarpeisiin hienosti.

Klikkaa yllä olevaa linkkiä ja valitse oikeasta sivupaneelista ensin **Processing.js**. Älä siis valitse **P5js**, joka on yleensä oletusasetuksena.

		Save	
Settings	Files	History	
Mode		P5js Processing.js	
Tabs		Show Hide	
Text Size			

Poista valkoisessa ikkunassa oleva koodi ja korvaa se komennolla"ellipse(50, 50, 20, 20);" ja paina ylhäältä kolmionmuotoista run-nappia.

Ruudulle pitäisi ilmestyä pieni valkoinen ympyrä. Pääset takaisin koodinäkymään klikkaamalla yläpaneelin </> -symbolia.

Musiikki ja ohjelmointi

Musiikin ohjelmoinnissa käytettävän Sonic Pi -ohjelman voi ladata osoitteesta: <u>http://sonic-pi.net/</u>.

Valitse oma käyttöjärjestelmäsi pinkeistä painikkeista. Sivu siirtyy käyttöjärjestelmäsi kohtaan. Paina vielä latausnappia. Jos käytössäsi on Windows, valitse MSI Installer, älä Portable App. Jos sinulla ei ole asennusoikeuksia käyttämällesi koneelle ja käytät Windowsia, voit koettaa ladata Sonic Pi:n Portable App muodossa.

Sonic Pi

The Live Coding Music Synth for Everyone.

Welcome to the future of music.

Simple enough for computing and music lessons. Powerful enough for professional musicians. Free to download with a friendly tutorial. Diverse community of over one million live coders.

Learn to code creatively by composing or performing music in an incredible range of styles from Classical & Jazz to Grime & EDM.

Brought to you by Sam Aaron and the Sonic Pi Core Team

Sonic Pi is currently free Please support us on Patreon to help keep it free. We currently have 369 out of 1000 supporters needed to continue.

Suorita ladattu Sonic Pi -installer ja käynnistä asennuksen jälkeen ohjelma. Aukeavan ikkunan pitäisi näyttää tältä.

Voit kokeilla ohjelmaa kirjoittamalla vasemmalla olevaan ikkunaan "play 60" ja klikkaamalla **Run-painiketta** oikeasta yläkulmasta. Ohjelmasta pitäisi kuulua ääni. Jos ääntä ei kuulu, käynnistä ohjelma uudestaan. Jos käytät kuulokkeita eikä ääni kuulu, kytke kuulokkeet kiinni koneeseen ja käynnistä Sonic Pi uudelleen. Langattomat kuulokkeet eivät aina toimi asianmukaisesti Sonic Pi:n kanssa, joten on suositeltavaa käyttää langallisia mikäli mahdollista.

Elektroniikka ja ohjelmointi

Elektroniikka

Tarvitset elektroniikan ja ohjelmoinnin polulla Arduino-alustan ja siihen sopivia komponentteja.

Testausjaksolla riittää, että sinulla on

- Arduino UNO tai vastaava laite + USB A/B johto
- LED (yksivärinen, mielellään oikein kirkas)
- Koekytkentälevy
- pari kytkentäjohtoa eli hyppylankaa
- 220 tai 330 ohmin vastus

Varsinaisella kurssilla kannattaa olla käytössä Arduino-kitti. Virallinen Arduino Starter Kit sopii hyvin, samoin muut Arduino-yhteensopivat aloituspakkaukset. Arduino Starter Kittiä myyvät Suomessa mm. Mandu, Partco/Elgood, Verkkokauppa, Elfa Distrelec ja Robomaa.

Käytämme itse Mehackit Maker Kittiä - kitti on meillä myynnissä halukkaille, mutta tällä hetkellä varastomme on miltei tyhjä. Yritämme hoputtaa lisätoimitusta jotta myös meidän kauttamme voisi ostaa tarvikkeita ennen kurssin alkua.

Laadimme tarkan listan varsinaisella kurssilla käytettävistä komponenteista helmikuun loppuun mennessä.

Ohjelmointiympäristö

Elektroniikan ja ohjelmoinnin polulla käytetään koneelle asennettavaa Arduino IDE -ohjelmaa, jonka voit ladata osoitteesta: <u>https://www.arduino.cc/en/main/software</u>

Arduinoa on mahdollista ohjelmoida myös selaimessa: <u>create.arduino.cc</u>, jolloin selaimeen asennetaan lisäosa. Jos sinulla on käytössä Chromebook, tähän on saatavilla erillinen, maksullinen sovellus <u>Arduino Create Chrome App</u>.

Arduino IDE:n lataaminen

Rullaa sivulla kohtaan Download the Arduino IDE ja klikkaa oman käyttöjärjestelmäsi linkkiä.

Seuraavalla sivulla klikkaa linkkiä **just download** (tai Contribute & download, jos haluat tukea Arduinon kehittämistä). Latauksen pitäisi alkaa.

Kaikkien käyttöjärjestelmien uusimmat asennusohjeet ovat Arduinon sivuilla: <u>https://www.arduino.cc/en/Guide/HomePage</u>

Windows-asennus:

- 1. Kun arduino-windows.exe on latautunut, käynnistä installer tuplaklikkaamalla. Paina *I Agree, Next* ja *Install,* kunnes asennus alkaa. Varmista että kaikki checkboxit ovat valittuna, jos sellaisia on.
- 2. Kun asennus alkaa, installer kysyy välillä asennetaanko jokin ajuri (driver). Klikkaa kaikkiin kyllä.
- 3. Kytke asennuksen jälkeen Arduino-alusta valkoisella USB-johdolla kiinni tietokoneesi ja käynnistä Arduino IDE.
- 4. Windowsin pitäisi alkaa automaattisesti päivittää ajureita. Mikäli näyttää siltä että ajureita ei löydy, voit keskeyttää päivityksen, jolloin Windowsin pitäisi etsiä ajureita tietokoneeltasi, löytää ja asentaa ne.
- 5. Tarkista vielä Arduino IDE:stä, että Arduinon malli on asetettu oikein valitsemalla Tools -> Board -> Arduino UNO
- Tarkista vielä Arduino IDE:stä, että tietokoneen portti on asetettu oikeaksi valitsemalla Arduino UNOa vastaava portti valikosta Tools- > Port. Portin nimi saattaa vaihdella, mutta siinä viitataan Arduino UNOon.
- 7. Testaa että kaikki toimii lataamalla esimerkkiohjelma Arduinolle:
 - Arduino File Edit Sketch Tools Help ₩N LMHI random | Arduino 1.8.2 New 80 Open... **Open Recent** ► ► Sketchbook Exampl 5 Close ¥W 01.Ba AnalogReadSerial Save жs 02.Digital BareMinimum ► <mark>ት</mark> <mark>ж</mark>Տ Save As... 03.Analog 04.Communication DigitalReadSerial Page Setup ΩжР 05.Control Fade Print ЖP 06.Sensors ReadAnalogVoltage 07.Display . 08.Strings ► 09.USB
 - a. Avaa File -> Examples->Basics->Blink

b. Lataa ohjelma Arduinolle klikkaamalla Upload-nappia (toinen nappi ylävasemmalla:

c. Arduino-boardissa vilkkuu sisäänrakennettu LED, jos ohjelman lataus onnistui

Jos kurssitehtävissä kirjoittamasi ohjelma ei lataudu Arduinolle, vika on yleensä Arduinon malli- tai porttiasetuksessa. Näitä on siis hyvä tarkkailla valikosta Tools -> Board ja varsinkin Tools -> Port.